

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X., Y. Y., Z. Z. IR
ADB „GJENSIDIGE“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2025-02-26 Nr. 429-45
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėja 1), Y. Y. (toliau – pareiškėja 2) bei Z. Z. (toliau – pareiškėjas 3) (toliau kartu – pareiškėjai) atstovės advokato padėjėjos A. A. kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjų ir ADB „Gjensidige“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2023 m. rugpjūčio 28 d. eismo įvykio (toliau – įvykis) metu automobilis „Dodge Grand Caravan“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*), (toliau – Automobilis) susidūrė su kita transporto priemone „Toyota“, valst. Nr. (*duomenys neskelbiami*). Šios transporto priemonės valdytojas buvo pripažintas atsakingu už įvykio kilimą.

Automobilį įvykio metu vairavo pareiškėjos 1 motina, taip pat juo važiavo pareiškėja 1 ir jos mažamečiai vaikai – pareiškėja 2¹ ir pareiškėjas 3 (toliau kartu – vaikai)². Pareiškėja 1, veikianti savo ir vaikų vardu, pateikė draudikui, apdraudusiam įvykį sukėlusios transporto priemonės valdytojo civilinę atsakomybę, reikalavimą atlyginti pareiškėjų dėl įvykio patirtą žalą.

Draudimo bendrovė 2024 m. sausio 16 d. informavo pareiškėją 1, kad pareiškėjai įvykio metu nenukentėjo, iš karto po įvykio į gydytojus nesikreipė, todėl atlygintinos žalos nepatyrė.

Pareiškėjams su šiuo sprendimu nesutikus, o draudikui pareiškėjų pretenzijos netenkinus, tarp šalių kilo ginčas.

Kreipimesi į Lietuvos banką pareiškėjų atstovė nurodė, kad pareiškėjos 1 patirtą neturtinę žalą vertina 1 500 Eur. Vis dėlto, siekdama kompromiso, pareiškėja 1 sutiktų su 1 000 Eur išmoka, atlyginančia neturtinę žalą. Draudikui sutikus atlyginti minėtą sumą, pareiškėja 1 nereikalautų atlyginti patirtų jai skirtų medikamentų įsigijimo išlaidų.

Taip pat pareiškėjų atstovė nurodė, kad vaikai patyrė neturtinę žalą, kuri vertintina po 500 Eur kiekvienam. Draudikui sutikus atlyginti neturtinę žalą, draudiko nebūtų prašoma atlyginti su vaikams skirtų medikamentų įsigijimu susijusių išlaidų.

Draudikas atsiliepime į pareiškėjų atstovės kreipimąsi su reiškiama reikalavimais nesutiko ir prašė juos atmesti.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių nesutarimas kilo dėl draudiko atsisakymo atlyginti pareiškėjams neturtinę ir turtinę žalą, patirtą dėl įvykio.

¹ Gimusi (*duomenys neskelbiami*).

² Gimęs (*duomenys neskelbiami*).

Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, Lietuvos banko nuomone, būtina įvertinti, ar draudikas pagrįstai atsisakė pareiškėjams mokėti draudimo išmoką, atlyginančią dėl įvykio patirtą 1) neturtinę žalą ir 2) turtinę žalą (vaistų įsigijimo išlaidas).

1. Dėl reikalavimo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjų patirtą neturtinę žalą

Transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą (toliau – TPVCAPD) reglamentuoja TPVCAPD įstatymas (toliau – TPVCAPDĮ) ir jo įgyvendinamieji teisės aktai.

TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad draudimo išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė.

Pagal TPVCAPD sutartį, kaip nuostolių draudimo sutartį, mokama draudimo išmoka yra skirta atlyginti žalą, per eismo įvykį padarytą asmeniui, turtui ir neturtinei žalai, taip pat nuostoliams, atsiradusiems kaip eismo įvykio padarinys, kompensuoti (TPVCAPDĮ 2 straipsnio 2 ir 5 dalys).

TPVCAPDĮ 2 straipsnio 14 dalyje nustatyta, kad neturtinė eismo įvykio žala – asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kitos piniginės išraiškos neturinčios pasekmės, atsiradusios dėl padarytos per eismo įvykį žalos asmens sveikatai ar dėl asmens gyvybės atėmimo.

Pagal TPVCAPDĮ 15 straipsnio 7 dalį, nukentėjęs trečiasis asmuo turi teisę pateikti pretenzijas atsakingam draudikui dėl patirtos neturtinės žalos. Atsakingas draudikas, nustatydamas atlygintinos neturtinės žalos dydį, vadovaujasi kompetentingų asmenų išduotais dokumentais, įrodančiais laikinojo nedarbingumo trukmę, darbingumo ar neįgalumo lygį, sužalojimo pasekmes, mirties faktą ir priežastis, kitais įrodymais. Atlygintinos neturtinės žalos dydis nustatomas atsižvelgiant į sveikatos sutrikdymo mastą ir kitus neturtinės žalos dydžiui nustatyti reikšmingus kriterijus.

Teismų praktikoje yra nurodoma, kad neturtinės žalos atlyginimas yra civilinės atsakomybės forma, todėl neturtinei žalai priteisti būtina nustatyti visas civilinės atsakomybės sąlygas (neteisėtus veiksmus, priežastinį ryšį, kaltę ir žalą)³. Vien pakenkimas asmens sveikatai ar kitų neteisėtų veiksmų padarymas savaime nepreziūmuoja neturtinės žalos fakto. Esant sveikatos sužalojimo ar kitiems įstatymo nustatytiems faktams, neturtinės žalos atlyginimas gali būti priteistas, jeigu įrodyta, kad neturtinė žala padaryta – asmuo patyrė fizinį skausmą, dvasinius išgyvenimus, dvasinį sukrėtimą, emocinę depresiją, pažeminimą, pablogėjo reputacija, sumažėjo bendravimo galimybės ar kt. (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.250 straipsnio 1 dalis). Neturtinės žalos padarymo faktą ir dydį turi įrodyti asmuo, reikalaujantis tokios žalos atlyginimo⁴.

Taip pat praktikoje pažymima, kad neturtinė žala nėra bet koks asmeniui padarytas neigiamas poveikis. Jis turi sukelti ne vienkartinį ar trumpalaikį išgyvenimą ar emocijas arba sudaryti kliūtis, kurios nėra sudėtingos ar nesunkiai įveikiamos. Neturtinė žala konstatuojama tada, kai ją darantys veiksmai ar veiksniai yra pakankamai intensyvūs⁵.

Pastebėtina, kad teismų praktika kasacinio teismo pripažįstama kaip vienas iš galimų neturtinės žalos atlyginimo dydžio nustatymo kriterijų⁶. Vis dėlto teismų praktikoje nustatyti priteistinos neturtinės žalos atlyginimo dydžiai neturėtų būti suabsoliutinami, nes kiekvienas neturtinės žalos atlyginimo atvejis yra individualus ir kiekvienu atveju asmuo patiria individualius išgyvenimus bei praradimus, kuriuos įrodinėja skirtingomis priemonėmis ir grindžia atskiromis faktinėmis aplinkybėmis. Taigi, į teismų praktikos tendencijas atsižvelgtina, vertinant konkrečią situaciją.

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. birželio 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-394/2006.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. spalio 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-376/2007; 2013 m. vasario 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-133/2013.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gegužės 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-337/2006.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. gruodžio 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-582/2009.

Iš pateiktų duomenų nustatyta, kad po Įvykio pareiškėjams buvo iškviesta greitoji pagalba, šios darbuotojai apžiūrėjo pareiškėjus, tačiau sužalojimų dėl Įvykio nenustatyta.

1.1. Dėl reikalavimo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjos 1 patirtą neturtinę žalą

Pareiškėjų atstovė nurodė, kad pareiškėja 1 dėl Įvykio patyrė didelį stresą ir baimę ne tik dėl kartu važiuusių mažamečių vaikų bei motinos, tačiau ir dėl vaisiaus, nes pareiškėja 1 Įvykio metu laukėsi. Pareiškėjų atstovė nurodė, kad pareiškėja 1 anksčiau buvo patyrusi du persileidimus, todėl nerimas dėl pavojaus vaisiui, galimų nėštumo komplikacijų buvo dar didesnis.

Iš pateiktų duomenų matyti, kad prieš Įvykį (2023 m. rugpjūčio 17 d.) pareiškėja 1 nėštumui stebėti lankėsi pas gydytoją, apsilankymo apraše nurodoma, kad nėštumas normalus, pareiškėjos 1 savijauta gera, jokių vaistų nevartoja. Išrašė nurodoma, kad pareiškėja 1 yra du kartus patyrusi persileidimus.

Į Įvykio vietą atvykusio policijos pareigūno 2023 m. rugpjūčio 28 d. tarnybiniame pranešime užfiksuota, kad pareiškėja 1 po Įvykio buvo šoko būsenos, pareiškėja 1 buvo apžiūreta greitosios pagalbos gydytojo.

Iš pateiktų medicinos dokumentų matyti, kad 2023 m. spalio 17 d. apsilankymo pas šeimos gydytoją metu pareiškėja 1 nurodė, kad „Po autoįvykio jaučia nerimą, baimę vairuoti, blogai miega naktimis“. Pareiškėjai 1 kaip ūminė ir pirmą kartą gyvenime pasireiškusi liga nustatytas „Autonominės (vegetacinės) nervų sistemos sutrikimas, nepatikslingas“. Pareiškėjai 1 skirta vartoti vaistą „Sedatif“.

2023 m. spalio 27 d. pareiškėjos 1 apsilankymo pas gydytoją išrašė nurodoma: „Išlieka nerimas, nemiga.“ Nurodoma ta pati diagnozė: „Autonominės (vegetacinės) nervų sistemos sutrikimas, nepatikslingas.“ Pareiškėjai 1 paskirti vaistai „Sedatif“ ir „Sedanorm“.

Pareiškėjų atstovės teigimu, pareiškėja 1 kelis mėnesius jautė sunkius emocinius išgyvenimus (nerimą, baimę), kurie blogino jos gyvenimo kokybę, sukėlė nemigą. Kadangi prasta savijauta nesiliovė, pareiškėja į gydytoją kreipėsi kelis kartus.

Draudikas atsisakymą mokėti neturtinę žalą dėl Įvykio atlyginančią draudimo išmoką grindžia tuo, kad į gydytoją dėl tariamai Įvykio nulemtos būklės pareiškėja 1 kreipėsi ne iš karto, bet praėjus pusantro mėnesio. Draudiko nuomone, šeimos gydytoja medicinos dokumente nurodytą sutrikimą nustatė tik iš pareiškėjos 1 žodžių. Jokių objektyvių duomenų, kurie patvirtintų, kad būtent dėl Įvykio pareiškėja 1 patyrė realių sveikatos sutrikimų, draudiko nuomone, nėra pateikta.

Su tokiu draudiko vertinimu sutikti nėra pagrindo. Pastabėtina, kad pareiškėja 1 į gydytoją kreipėsi dėl psichologinio pobūdžio simptomų, kurie ne visada gali pasireikšti iš karto dėl patirto šoko, arba gali būti tikimasi, jog simptomai praeis savaime. Akivaizdu, kad psichologinio pobūdžio sutrikimai, darantys įtaką nervų sistemai, dažnai gali būti nustatomi būtent pagal paciento išsakytus nusiskundimus. Pateikti medicinos duomenys patvirtina, kad pareiškėja 1 du kartus kreipėsi į gydytoją dėl po Įvykio pasireiškusio nerimo, baimės, nemigos, gydytojas pirmą kartą gyvenime pareiškėjai 1 nustatė autonominės nervų sistemos sutrikimą, skyrė vaistinius preparatus. Nėra jokio objektyvaus pagrindo kvestionuoti gydytojo nustatytos diagnozės bei paskirto gydymo poreikio.

Nors, kaip matyti, draudikas abejoja galimos pareiškėjos 1 būklės ir Įvykio sąsajomis, iš pateiktų dokumentų matyti, kad pareiškėja 1 iki Įvykio lankėsi pas gydytoją, jokių sveikatos sutrikimų jai nebuvo nustatyta – nurodoma, kad pareiškėjos 1 savijauta gera, ji nevartoja jokių vaistų. Taip pat nėra jokių objektyvių duomenų, kad, be Įvykio, pareiškėja 1 prieš apsilankymą pas gydytoją 2023 m. spalio mėn. būtų patyrusi kitų traumuojančių įvykių ar būtų kitos priežastys, galėjusios nulemti pareiškėjai 1 nervų sistemos sutrikimą.

Įvertinus minėtas aplinkybes, nėra pagrindo teigti, kad pareiškėjai 1 nustatytas autonominės nervų sistemos sutrikimas buvo nulemtas ne Įvykio, bet kitų priežasčių.

Kartu pažymėtina, kad šiuo atveju reikšminga laikytina ir aplinkybė, jog pareiškėja 1 Įvykio metu buvo nėščia. Teismų praktikoje nukentėjusiosios nėštumas vertinamas kaip

ypatinga būklė, kurios buvimas yra reikšmingas, nustatant neturtinės žalos dydį⁷. Visuotinai žinoma pripažįstama aplinkybė, kad nėščia moteris gali daug stipriau išgyventi tam tikras psichologines traumas. Taip pat teismų praktikoje akcentuojama, kad besilaukianti moteris pavojaus akivaizdoje patiria stiprius dvasinius, emocinius išgyvenimus, besibaimindama ne tik dėl savo, bet ir dėl vaisiaus saugumo bei gerovės.

Manytina, kad šiuo atveju nėra pagrindo abejoti aplinkybe, kad pareiškėja 1 dėl įvykio galėjo patirti stiprią baimę, nerimą dėl savęs, vaisiaus, kartu važavusių savo vaikų ir motinos, kuriai buvo nustatytas nežymus sveikatos sutrikdymas dėl įvykio. Pažymėtina, kad dėl įvykio Automobilis buvo pripažintas sunaikintu, jam padaryti ženklūs apgadinimai, taigi, įvykis sukėlė realų pavojų pareiškėjų sveikatai.

Kartu pažymėtina, kad objektyvių duomenų, jog pareiškėja 1 po 2023 m. spalio mėn. papildomai kreipėsi į specialistus dėl psichologinių sunkumų ar nervinio pobūdžio simptomų, susijusių su įvykiu, nėra pateikta. Tai suponuoja išvadą, kad, Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, pareiškėjos 1 patirti psichologinio ar nervinio pobūdžio sunkumai nebuvo ilgalaikiai, reikalaujantys papildomo gydymo ar šios srities specialisto (psichologo, psichiatro) konsultacijų. Taip pat nėra duomenų, kad dėl įvykio pareiškėjai 1 kilo fizinių sveikatos problemų ar nėštumo komplikacijų.

Kaip minėta, pareiškėjų atstovė nurodė, kad pareiškėjos 1 patirtą neturtinę žalą vertina 1 500 Eur, bet sutiktų su 1 000 Eur suma. Vertinant teismų praktiką, kurioje priteisiama neturtinė žala, patirta besilaukiančios moters, matyti, kad priteisiamos sumos yra skirtingos, tačiau įprastai priteisiama neturtinė žala būna nulemta ne tik emocinių pasekmių, bet ir fizinių sužalojimų ar fizinio skausmo⁸.

Atsižvelgiant į teismų praktikos tendencijas, taip pat šios bylos aplinkybes, įskaitant tai, kad neturtinė žala šiuo atveju pasireiškė be fizinės žalos ir įvykio pasekmės nebuvo ilgalaikės, manytina, kad pareiškėjos 1 prašoma atlyginti neturtinės žalos suma šiuo atveju laikytina neproporcingai didele. Atsižvelgiant į įvykio pasekmes, manytina, kad 400 Eur suma yra pakankama atlyginti dėl įvykio pareiškėjos 1 patirtą ir tam tikrą laiką po įvykio jaustą emocinį diskomfortą, nerimą, nemigą bei kitus simptomus.

1.2. Dėl reikalavimo mokėti draudimo išmokas, atlyginančias vaikų patirtą neturtinę žalą

Pareiškėjų atstovė nurodė, kad abu vaikai dėl automobilių susidūrimo ir kitų įvykio aplinkybių patyrė didelį išgąstį, nerimavo dėl motinos ir močiutės sveikatos. Vaikai, pareiškėjų atstovės teigimu, po įvykio tapo irzlūs, nerimaujantys, juos kankino nemiga, baimė miegoti atskirai, kėlimaisi naktį, baimė sėsti į mašiną. Dėl šių negalavimų 2023 m. spalio 12 d., 2023 m. spalio 31 d., 2023 m. lapkričio 16 d. ir 2023 m. gruodžio 8 d. buvo kreiptasi ir į gydymo įstaigą, buvo skirtas gydymas vaistais „Sir Sedalia“. Šeimos gydytojas vaikams iš pradžių įtarė nepatikslingą nerimo sutrikimą, o vėliau, gavus siuntimą pas specialistą, vaikų neurologas nustatė potrauminio streso sutrikimą.

Pateikti medicinos duomenys patvirtina pareiškėjos atstovės nurodytas aplinkybes. Kaip matyti iš vaikų apsilankymų pas gydytojus išrašų, psichologiniai simptomai, nusiskundimai nurodomi kaip atsiradę po „autoįvykio“, tai minima ir apsilankymo pas vaikų neurologą išrašuose. Objektyvių duomenų, kad medicinos dokumentuose nurodyti vaikų simptomai neatitiktų tikrovės ar nulemti kitų traumuojančių aplinkybių ar priežasčių, nėra pateikta.

Įvertinus pateiktus duomenis, darytina išvada, kad jie patvirtina, jog vaikai dėl įvykio patyrė emocinį sukrėtimą, kuris nulėmė potrauminio streso sutrikimo pasireiškimą.

⁷ Vilniaus apygardos teismo 2022 m. gegužės 3 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-1028-643/2022; Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2A-2597-432/2021; Telšių apylinkės teismo 2018 m. sausio 8 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-21-1008/2018 ir kt.

⁸ Teismų praktikoje priteisiamos tokios neturtinės žalos sumos: dėl nežymaus nėščiosios sveikatos sutrikdymo, dėl kurio ji buvo gydoma ligoninėje savaitę laiko – 1 500 Eur (Tauragės apylinkės teismo 2023 m. vasario 13 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-30-1177/2023); dėl nėščiajai sukulto fizinio skausmo, išgąščio dėl grasinimų – 500 Eur (Tauragės apylinkės teismo 2022 m. rugsėjo 7 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-293-750/2022); dėl nėščiajai padaryto cheminio odos nudegimo, išgąščio – 700 Eur (Vilniaus miesto apylinkės teismo 2022 m. birželio 16 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-399-486/2022) ir kt.

Vertinant atlygintinai žalai nustatyti reikšmingas aplinkybes, pažymėtina, kad neigiamas poveikis dėl įvykio padarytas mažamečiams vaikams. Teismų praktikoje pripažįstama, jog mažamečiai vaikai jautriau reaguoja į stresines situacijas ir patiria didesnius neigiamus dvasinius išgyvenimus⁹.

Kartu vertinant neturtinės žalos dydį reikšminga tai, kad nors vaikai dėl įvykio patyrė emocinę traumą, duomenų apie tai, kad po 2023 m. gruodžio mėn. būtų kreipiamasi į specialistus dėl gydymo ar specialistų konsultacijų dėl su įvykiu sietinų simptomų, nėra pateikta. Tai suponuoja išvadą, kad įvykio nulemta simptomatika papildomos specialistų pagalbos, gydymo nereikalavo. Taip pat nėra duomenų, kad vaikai dėl įvykio būtų patyrę fizinių sužeidimų.

Pareiškėjų atstovė prašė draudiką įpareigoti kiekvienam vaikui išmokėti po 500 Eur draudimo išmoką, atlyginančią neturtinę žalą.

Vertinant teismų praktiką dėl neturtinės žalos priteisimo, kai vaikams padaroma psichologinė žala, įprastai ji patiriama ir vertinama kartu su fiziniu skausmu ar sveikatos sutrikdymu¹⁰. Tokiais atvejais vidutiniškai priteisiama apie 500 Eur suma. Vis dėlto, kaip minėta, šiuo atveju, Lietuvos bankui pateiktais duomenimis, vaikai nepatyrė sužalojimų, fizinio skausmo, o tik emocinio pobūdžio sukrėtimą, kurio sukelti simptomai nebuvo ilgalaikiai ir papildomo gydymo nereikalavo.

Įvertinus ginčo aplinkybes ir atsižvelgiant į protingumo bei teisingumo principus, matytina, kad draudikas turėtų išmokėti kiekvienam vaikui po 400 Eur draudimo išmokos, atlyginančios dėl įvykio kilusią neturtinę žalą.

2. Dėl reikalavimo mokėti draudimo išmokas, atlyginančias išlaidas už pareiškėjams skirtus vaistus

TPVCAPDĮ 15 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad, kai žala padaryta asmens sveikatai, atlyginamos su sveikatos grąžinimu susijusios išlaidos, įskaitant vaistų įsigijimo išlaidas.

Eismo įvykio metu padarytos žalos administravimo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių¹¹ 7 punkte nustatyta, kad nukentėjusio trečiojo asmens sveikatai padarytos žalos dydį dėl išlaidų, susijusių su sveikatos grąžinimu, nustato atsakingas draudikas, atsižvelgdamas į nukentėjusio trečiojo asmens pateiktus žalos dydį įrodančius dokumentus ir vadovaudamasis Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, teismo medicininės ekspertizės komisijos ar nepriklausomų ekspertų išvadamis apie sužalojimo pobūdį ir (ar) žalos dydį, asmens sveikatos priežiūros įstaigų išrašais apie sužalojimo pobūdį, sveikatos būklę ir sveikatai grąžinti reikiamų gydymo metodų, procedūrų ir priemonių būtinumą, taip pat kitais gautais dokumentais apie sužalojimo aplinkybes, pobūdį ir žalos dydį. Sveikatos grąžinimo išlaidos, atlyginamos nukentėjusiam trečiajam asmeniui, apima tas gydymo išlaidas, kurios kyla dėl būtinybės panaudoti tokius gydymo metodus, procedūras ir priemones, kurie nėra apmokami nukentėjusiam trečiajam asmeniui iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto ir kurie buvo skirti sužalotą asmenį gydančio gydytojo, taip pat kitos su sveikatos grąžinimu susijusios išlaidos.

Pareiškėjų atstovė kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad, jeigu draudikas sutiktų su reiškiamais reikalavimais dėl neturtinės žalos atlyginimo, pareiškėjai atsisakytų reikalavimų dėl išlaidų už vaistus kompensavimo. Vis dėlto, draudikui nesutikus su pareiškėjų reikalavimais dėl neturtinės žalos atlyginimo, laikytina, kad pareiškėjai šį reikalavimą palaiko.

Vertinant minėtą reikalavimą, pažymėtina, kad pareiškėjų atstovė nenurodė, kokias konkrečiai išlaidas vaistams, kurie būtų skirti pareiškėjams dėl įvykio, patyrė ir prašo atlyginti, taip pat nepateikė šias išlaidas patvirtinančių įrodymų. Draudikas nurodė, kad jam nebuvo

⁹ Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. birželio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 2A-259/2012.

¹⁰ Teismų praktika dėl vaikams priteisiamų neturtinės žalos sumų: dėl mažametei sukulto fizinio skausmo, nežymaus sveikatos sutrikdymo, dvasinių išgyvenimų priteista 500 Eur (Panevėžio apygardos teismo 2025 m. sausio 2 d. nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 1A-9-334/2025); dėl mažamečiui sukulto fizinio skausmo, dvasinių išgyvenimų priteista 500 Eur (Kauno apygardos teismo 2024 m. gruodžio 19 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1A-512-844/2024); dėl prieš vaiką panaudoto fizinio ir psichologinio smurtas priteista 400 Eur (Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. rugpjūčio 5 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-679-1218/2024); dėl mažametei apsaugusio patėvio sukulto fizinio skausmo, nežymaus sveikatos sutrikdymo ir sukeltų emocinių išgyvenimų priteista 600 Eur (Kauno apylinkės teismo Kauno rūmų 2024 m. rugsėjo 24 d. nuosprendis baudžiamojoje byloje Nr. 1-2439-1165/2024) ir kt.

¹¹ Patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795.

pateikta jokių minėtų išlaidų patyrimą pagrindžiančių kvitų ar čekių. Įvertinus minėtas aplinkybes, neįrodžius patirtos turtinės žalos fakto, kaip būtinos civilinės atsakomybės sąlygos, pareiškėjų reikalavimo dėl išlaidų, susijusių su vaistų įsigijimu, atlyginimo tenkinti nėra pagrindo.

Įvertinus minėtus aplinkybes, pareiškėjų reikalavimai dėl neturtinės žalos tenkinami iš dalies, o reikalavimai dėl turtinės žalos – atmetami.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies tenkinti pareiškėjų X. X., Y. Y. ir Z. Z. reikalavimus ir rekomenduoti ADB „Gjensidige“ išmokėti X. X., Y. Y. ir Z. Z. po 400 Eur draudimo išmokas, atlyginančias patirtą neturtinę žalą.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytų rekomendacijų įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtų rekomendacijų, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis